

Principaftale mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet om

En køreplan for lagring af CO₂

Første del af en samlet CCS-strategi

30. juni 2021

Regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet er enige om følgende principper for lagring af CO₂ i Danmark:

- Der skal skabes et grundlag for sikker og miljømæssig forsvarlig lagring af CO₂ i undergrunden.
- Danmark skal kunne importere og eksportere CO₂ til og fra udlandet
- Der skal igangsættes yderligere undersøgelser af nye lagringslokaliteter i Danmark.

Aftalepartierne noterer sig, at FN's klimapanel (IPCC), det internationale energiagentur (IEA) og Klimarådet fastslår, at CCS er et centralt virkemiddel for at afbøde klimaforandringerne. Kulstoffangst og lagring (Carbon Capture & Storage: CCS) er en velkendt teknologi, hvor CO₂ fanges fra røggasser eller luften, transporteres til og efterfølgende lagres i velegnede geologiske strukturer 1-2 km nede i undergrunden.

Aftalepartierne bakker op om, at CCS spiller en væsentlig rolle i at indfri de nationale klimamål, idet CCS-teknologien kan bidrage til at reducere udledninger, der ellers er vanskelige at reducere på anden vis. CCS kan samtidig bruges til at skabe negative emissioner. Derudover viser analyser fra GEUS, at den danske undergrund er særdeles velegnet til lagring af CO₂, ligesom der frem mod 2030 forventes en stigende efterspørgsel på CO₂-lagringskapacitet i Nordeuropa.

Der er imidlertid pt. ingen CO₂-lagre i Danmark, og der er derfor behov for konkrete initiativer.

Miljømæssig og sikkerhedsmæssig forsvarlig lagring

Aftalepartierne er enige om, at CO₂-lagring skal kunne ske miljø- og sikkerhedsmæssigt forsvarlig. Aftalepartierne konstaterer, at forudsætningen herfor er igangsættelsen af processen for tildeling af tilladelser til CO₂-lagring i den danske undergrund i Nordsøen, så lagring kan ske allerede fra 2025. Samtidig understreger aftalepartierne, at tilladelser til CO₂-lagring ikke bliver et middel til at få mere olie- og gas op fra Nordsøen.

Aftalepartierne noterer sig, at regeringen får udarbejdet en rapport om de internationale erfaringer med CCS i forhold til sikkerhed, natur og miljø.

Partierne noterer sig, at klima-, energi- og forsyningsministeren, inden der åbnes for ansøgninger om tilladelse til lagring af CO₂, vil fastlægge i aftalekredsen, hvordan det undgås, at få lagringsoperatører lægger beslag på store områder af Nordsøen, samt om der kan sikres et evt. statsligt provenu ifm. udnyttelse af lagringskapaciteten i undergrunden.

Partierne noterer sig desuden, at klima-, energi- og forsyningsministeren vil forelægge en redegørelse for KEF-udvalget af, hvilke områder/blokke, der ønskes udbudt, herunder generelle vilkår (ansøgningsprocedurer, arbejdsforpligtelser, monitoreringskrav, sikkerhedsstillelse, garantier, modeltilladelser, krav om teknisk og finansiel kapacitet mv.)

Partierne mener endvidere, at selve lagringen af CO₂ i størst mulig omfang skal udvikles og drives på kommercielle vilkår.

Mulighed for import og eksport af CO₂

Aftaleparterne er enige om, at Danmark skal kunne importere og eksportere CO₂ til og fra udlandet. Aftalepartierne konstaterer, at dette kræver fjernelse af en række regulatoriske barrierer. Aftalepartierne er derfor enige om at tiltræde ændringen af Londonprotokollen og ændringen af Havmiljøloven (frem-sættes november 2021) for at muliggøre import og eksport af CO₂ med udvalgte lande.

Aftaleparterne bakker desuden op om, at regeringen igangsætter et arbejde med at indgå bilaterale af-taler om transport af CO₂ over landegrænser. Aftalepartierne er enige om, at der kan indgås aftaler med lande, der ligesom Danmark vil anvende CCS som middel til at reducere udledninger, der ellers er vanskelige at reducere og at opnå negative emissioner.

Modning af yderligere lagringsmuligheder i Danmark

Aftaleparterne er enige om at igangsætte undersøgelser af potentielle lagringslokaliteter i den danske undergrund.

Aftalepartierne er enige om, at alle relevante lagringsmuligheder skal undersøges, og der tages med in-deværende aftale ikke stilling til, hvor lagrene skal placeres. Aftalepartierne lægger vægt på, at der sker en inddragelse af relevante kommuner, regioner og borgere inden, at der igangsætter undersøgelser af konkrete områder.

Aftaleparterne noterer sig, at der nedsættes en følgegruppe af potentielle lageroperatører, der kan un-derstøtte det videre arbejde med undersøgelserne. Dermed kan der trækkes på olie- og gasbranchens mangeårige erfaring i tolkning af data og hands-on erfaring med drift af brønde i undergrunden. Af-talepartierne lægger desuden vægt på, at indsamlede undergrundsdata stilles frit tilgængeligt, også til andre formål end CO₂-lagring.

Aftalens økonomi og karakter

En kortlægning af potentielle CO₂-lagerlokaliteter medfører statslige udgifter for i alt 210 mio. kr. i 2022-24. Aftalepartierne er enige om, at finansiering kan ske gennem forskningsreserven, idet det er en del af udmøntningen af CCUS-missionen i den grønne forskningsstrategi. På forskningsreserven 2022 foreslås derfor afsat 85 mio. kr. i 2022, 115 mio. kr. i 2023 og 10 mio. kr. i 2024 til GEUS, som forhan-dles som en del af fordelingen af den samlede reserve i efteråret.

Aftalepartierne noterer sig endvidere, at aftalen udgør første del af en strategi for fangst og lagring af CO₂. Regeringen vil efter sommerferien udarbejde et oplæg til de næste dele af strategien, herunder udmøntningen af CCUS-puljen på 16 mia. kr. fra klimaaftalen for energi og industri mv. 2020. I den forbindelse skal aftalekredsen drøfte, hvordan det danske arbejde med CO₂-fangst og lagring kan ske på en måde, hvor der både tages hensyn til, at CO₂ kan lagres i undergrunden og anvendes til udvikling af Power-to-X produkter, der kan bidrage til, at fx skibs- og luftfarten kan udfase brugen af fossile brænd-sler, begge med henblik på CO₂-reduktioner.